
Kanı Merkeze Alan Politik Kùltürün Karakteristiđine Dair

Kamil ERGENÇ*

Kanda asalet aranır mı? Biyolojik varlığımızın devamı için zaruri olan bu "hayati sıvı" insanların kategorilere (insan-yarı insan-insan altı gibi) ayrılmasında rol oynayabilir mi? "Kanı bozuk" olmak nasıl bir şeydir? Bu terkibi hangi durumlarda kullanırız (kimlere kanı bozuk deriz?) Ya da der miyiz? Eylemlerin kanla ilişkilendirilmesi hangi itikadın/ideolojinin esini/yle/dir? "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur." Ne demek mesela? Hangi saikle söylendi bu söz... Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarma kudretinin kanla ilişkilendirilmesi hangi amaca matuftur? Ulus kanda mı dilde mi tecesüm eder? Kan, karakteri belirler mi? Öyleyse kan nakli aynı zamanda karakter nakli anlamına mı gelir? Kan vermek/kan almak basit bir tıbbi eylem olmanın ötesinde bir şey midir? Örneğin bir Müslüman'ın kanını bir putpereste verdiğimizde o da Müslüman mı olur? Ya da tam tersi...

Saksonlar "Kanımızı karıştırmayız" derlerdi... Savaş ganimeti olarak aldıkları kadınlarla cinsi münasebet kurmazlardı bu yüzden... İnfaz ederlerdi. Çünkü döl (meni), kanın "ham hali" olarak bilinirdi. Sakson olmayanların zayıf insan olduklarını düşünür, onlardan olacak çocukların da zayıf olacağına inanırlardı. Germenler de aynıydı... Aynı ırktan olmayanların evlenmesine sıcak bakmazlardı. "Öjeni" 20. yüzyılda Hitler'in hususi çabasıyla (yeniden) canlandırıldı ... Safkan Alman kadınlarını ve erkeklerini bir çiftlikte toplayıp üremelerini sağlamak... "Öjeni" uygulamasının fikir babası Platon'dur aslında... Tarihin gördüğü en bilge (!) faşisttir Platon... Engelli doğanların gizli bir yere bırakılması, çocukların ailede değil devlet tarafından yetiştiril-

* Araştırmacı-Yazar, Milli Eğitim Bakanlığı, kamilergenc@hotmail.com

mesi, evliliklerin aynı özellikteki kişiler arasında kura ile belirlenmesi gibi sapkın fikirlerin babasıdır... Batı düşün dünyasının 20.yüzyılda icat ettiği faşizm/nazizm/komünizm gibi insanlık düşmanı ideolojiler Platon esinlidir. Bütün bir Batı felsefesinin Platon'a düşülmüş dipnot olduğunu hatırlarsak, "kılavuzu karga olanın burnu pislikten çıkmaz" sözünün hikmeti daha iyi kavranmış olur.

Roma, Hıristiyanlığı benimsedikten sonra bile Platon'un (antik Yunan'ın) ırkçı ideolojik mirasını taşımaya devam edecektir. Bir farkla ki, bu sefer Romalılık ideolojisine Hıristiyanlık gömleği giydirecektir. İsa (a.s)'nın tevhide mirası, Pavlus'un hususi katkısıyla, Romalıların ellerinde antik Yunan paganizmiyle imtizaç edecek (sentezlenecek), din ile ırk birleş/tiril/ecektir. Bu birleşmenin faili ise kilise olacaktır. Oysa ki İsa'nın muvahhit yarenleri Roma'nın ırkçı-müstehcen-materyalist dünyasına katılmamak, dinlerini özgün bir şekilde yaşamak için kendilerine yer altı şehirleri inşa etmişlerdi. Yüce Kur'an'ın Buruc suresinde dikkat çektiği üzere "ateş dolu hendeklerde yakılmalarına rağmen" inançlarından taviz vermemiş, yaklaşık üç asır boyunca tevhide mirası nesilden nesile aktarmışlardı. Ancak pagan Roma baş edemediği bu mümin/mümine topluluğu asimile etmek için, çok stratejik bir adım atarak, bünyesine kattı. Hıristiyanlığı resmi din olarak kabul etti... Lakin bu kabul Roma'ya özgü bir Hıristiyanlık anlamına geliyordu.

Kilisenin din ile ırkı birleştiren bu adımı Hıristiyan kanını kutsallaştırıp Hıristiyan olmayanlarınkini önemsizleştirecektir. Gerek Haçlı seferleri gerekse sömürgecilik döneminde (ve bugün) Hıristiyan olmayanların dökülen kanları karşısında sergilenen kayıtsızlık, bu ideolojik arka plandan beslenir. " Kanı değersiz olanlara karşı mesul değiliz. Bu nedenle kendimizi kınamamız (muaheze etmemiz) gerekmez." Yaklaşımı belirleyici ve tayin edicidir. Kan ile inanç arasında kurulan bu güçlü bağ, Yahudiliğin de ana omurgasını oluşturur. Kaldı ki zaten Yahudilik ve Hıristiyanlık ortak kutsal kitap olarak Ahd-i Atik' i benimsemeleri ve seçilmişlik ve kurtuluş kavramları bakımından benzerdir. (1)

Milli kimliğe itikat gömleği giydirmek bakımından Yahudilikle Hıristiyanlık arasında pek fark yoktur. Şu kadar ki Hıristiyanlık evrensel (ekümenik) boyutuyla öne çıkarken Yahudilik daha dar kapsamlı bir milli kimlik taraftarıdır. Yahudi olmanın koşulu olarak Yahudi aneden olma zorunluluğu da ayrıştığı noktalardan biridir. Bu kuralın,

tarih boyunca başka milletlerin tasallutuna/ tecavüzüne uğramanın sonucu olarak belirlendiği söylenebilir. Şayet Yahudi baba şartı aran saydı, bu tecavüzlerin sonucu olarak doğan çocukların aidiyeti şüpheli hale gelecek ve (belki de) Yahudi kavmi diye bir olgudan söz edilemeyecekti. Yahudi anne şartı, tecavüz sonucu olan çocukların sahiplenilmesini zorunlu kıldığı için kavmiyetçi/milli kültür yaşama imkanına kavuştu.

Gıl Anidjar, modern ırkçılığın kökenine işaret eden “kan saflığı tüzükleri”nin ilk olarak 1449’da İspanya Toledo’ da ilan edildiğini söyler ve bu tüzüklerin Hıristiyan kanını saf ilan ederek, hematolojik bir farkı kurumsallaştırdığına işaret eder. (2) Kime karşı pekiyi... Dönemin İspanya’sında Müslüman ve Yahudilerin hatırı sayılır bir nüfusu olduğu hatırlandığında muhatabın kim olduğu da açığa çıkmış olur. Bu tarihten 43 yıl sonra son Endülüs emirliği de yıkılacak ve Yahudilerle Müslümanlar kıta Avrupa’sından peyderpey sürülecektir. Avrupa’ya mahsus safkan Hıristiyanlığın inşası böylece hız kazanacaktır. Kilise öncülüğünde gerçekleşen ırk ve din birliği meyvelerini vermeye başlamıştır. Kıta Avrupa’sında çeşitli kavimler yaşamasına rağmen sadece Hıristiyan olmayanlar kovulmuştur. Cezayirli düşünür Jaques Attali “Doğulu geçmişini, Akdeniz’i ve onun İslami parçasını unutarak Atlantiğe yönelen Avrupa 1492 ile birlikte, bir anlamda, Hıristiyanlığın doğulu köklerinden kopar” (3) diyecektir. Bu doğulu kökün içinde hiç kuşkusuz Kudüs te vardır. Yeni Avrupa kendisine Kudüs’ü hatırlatan ne varsa (Yahudiler ve Müslümanlar başta olmak üzere) ondan kurtulmak istemektedir. Batı’ya mahsus bir Hıristiyanlığın inşası için Doğulu köklerinden teberri etmek... “Kan saflığı tüzükleri” Hıristiyan olmayanların kanının dökülmesini ve onlarla bir arada barış içinde yaşamının imkansızlığını gerekçelendiren bir muhtevaya da sahiptir. Yahudi ve Müslümanların maruz kaldığı büyük eziyetler/zulümler ırkla dinin birleşmesinden esinlenmiştir.

Portekizliler öncülüğünde başlayan deniz seferleri, dünyanın farklı yerlerinde yaşayan ama Hıristiyan olmadığı için “insan da olmayan”ların kolaylıkla katledilebildiğini gösteren örnekler manzumesidir. “Değersiz kanın” akıtılması günah değildir. Çünkü kafirin kanı bozuktur. Buradaki bozukluk maddi olmaktan ziyade itikadi boyutu içkin, yani onun Hıristiyan olmamasıyla ilişkilidir. Şayet bu kişi Hıristiyanlığı kabul ettiğinde kanındaki bozukluk ortadan kalkacak,

böylece kanının akıtılması zorlaşacaktır. Aşai Rabbani(ekmek-şarap) ayini, dini bir ritüel olmanın ötesinde, kanı merkeze alan bir “Biz” inşasıdır... İsa'nın etini ve kanını (ekmek-şarap) yiyip içenler, bedenlerine asil kan nakli yaparak kutsanmış, yani Hıristiyan olmayanlar karşısında imtiyaz elde ederek kanı bozuk olmaktan kurtulmuş (ve aynı zamanda Hıristiyan olmayanların kanını akıtma imtiyazına kavuşmuş) olur. Burada tanrıyı yiyerek onu bedenlerine alanlar, adeta Tanrı gibi kutsallık kazanıp önceki hallerinden kurtulmuş olurlar. Teologlar Hıristiyanlara “biz tanrıyı, o bizde değişsin diye değil, biz onda değişelim diye yiyoruz” diyerek Hıristiyan kanının başka kanlarla aynı olmadığını belirgin kılmaya çalıştılar.

Ulus devlete geçiş sürecinde kan saflığına ek olarak dil/lisan saflığı da öne çıkacaktır. Yerel diller Latin emperyalizminden (aslında Katolik hegemonyasından) kurtulmak için Kutsal kitabın tercümesine odaklanacaktır. Öyle ki kutsal kitabı kendi dilinde okumak, ulus olma yolunda atılmış en kritik adım olarak öne çıkacaktır. Hatta kutsal kitabı kendi diline tercüme etmek (İncil'in Almanca'ya tercümesi örneğinde müşahade edilebileceği üzere) ilgili dilin olgunluğunun işareti olacaktır. İrkle iç içe geçen din, şimdi yerel diller aracılığıyla küçük yapılar inşa etmektedir. (Feodaliteden burjuvaya geçiş...) Katolik egemenliğinden kurtulurken kendi dinini-kilisesini ihdas etmekte, böylece ulusa/kabileye/klana/buduna mahsus bir dinin çerçevesini oluşturmaktadır. Yeni durum için bio-teoloji kavramı kullanılabilir artık. Foucault politikanın bedenler üzerindeki tahakkümünü-kontrolünü-denetimini ifade sadedinde “bio-politika”ya dikkat çekmişti. Kilisenin ulus-devlette can bulmasına atıfla... Bio-teoloji (5) ise kilisenin kan ve ırk merkezli ideoloji üretme kabiliyet ve kapasitesine işaret eder. Politikanın kana susamışlığıyla (kansız yapamayacak olmasıyla ya da her ne yapıyorsa bunu kanın ifade ettiği teolojik anlamı da içerecek şekilde yapmasıyla) alakalıdır. Adeta bir vampir gibi kan emerek hayatta kalmak... Canlılığını kana borçlu olmak... Martin Luther “dünyanın kan dökülmeksizin yönetilebileceğini kimse düşünmesin; yöneticinin kılıcı kızıl ve kanlı olmalıdır; çünkü dünya kötü olacaktır ve kötü olmalıdır, kılıç ta dünya üzerinde tanrının sopası ve ödüdür” (6) derken tam da bio-teolojik zaviyeden konuşmaktadır. Hıristiyanlığın anti-dünyacı tarafına atıfla temellendirilen bu yaklaşım (doğası gereği) kan dökmek zorundadır. Tanrının eti(ekmek) ve kanı(şarap) ile yapılan ayin nasıl ki arınmayı sağlıyorsa, değersiz kanların dökülmesi de (zımnen)

tanrının kutsal kanının yüceltilmesi anlamına geleceği için zaruridir. Demek ki kan, politikanın esas unsurudur. Politik hematoloji... (7 Gıl Anıdjara/a.g.e./s.165) Batı Hıristiyanlığının Hitler’de bir türlü affedemediği şey, onun, asırlarca Batı dışı uluslara (yani kanı bozuk kafirlerle) reva görüleni Avrupa halklarına yapmasıydı. Hitler’in affedilemez günahı buydu... Kıta Avrupa’sına özel ihdas edilen Hıristiyanlığın bio-teolojik politik dogmalarının hilafına hareket etmiş ve “beyaz adamın” beyaz olmayanlara uyguladığı şiddeti bizzat Avrupalının kendisine uygulamıştı. II.Dünya savaşı ertesinde hızlıca teşekkül ettirilen Avrupa Ekonomik Topluluğu (sonraları Avrupa Birliğine evrilecektir) Hitler’in affedilmez günahının kefaretiydi bir bakıma.

Kan, Batı Hıristiyanlığında sadece politikanın esas unsuru olmakla kalmayacak kapitalist iktisadi düzene geçişin de teolojik/teo-politik referansı olacaktır. Kanın akışkanlığı ile sermaye akışı arasında kurulan irtibat kapitalizmin serlevhası olacaktır. Nasıl ki kan durağan/statik/hareketsiz kaldığında yaşam sona eriyor, kokuşma başlıyorsa sermayenin de durgun olmaması sürekli hareket etmesi, kıtalar aşması/dolaşması, aksi taktirde toplumların/ devletlerin hayatta kalamayacağı tezinin meşruiyet zemini böylece inşa edilmiştir. Sermayenin merkezi rol oynadığı bu yeni dünya düzeninde, önceden olduğu gibi toplumsal hayata göre konum alan iktisadi düzenin yerini, sermayenin belirleyici ve tayin edici olduğu bir ekonomik model alacaktır. Kapitalizm öncesinde ekonomi, toplumsal yapının bir fonksiyonu iken, kapitalizmle birlikte toplumu belirleyen mücerret bir olgu haline gelecektir. Yani ekonomi topluma değil toplum ekonomiye tabi olacaktır. Paranın egemenliği anlamına gelen bu yeni düzen, kan gibi akan sermayenin küre ölçeğinde tahakküm kurması anlamına geliyordu. Vaktiyle kanı bozuk kafirlerin kıymetsiz kanlarının akıtılmasıyla elde edilen imtiyazlar şimdi “yumuşak sömürgecilik” aracılığıyla aynı kanı bozuk kafirlerin emeklerinin/sermayelerinin (aslında dolaylı olarak kanlarının) emilmesi-sömürülmesi bağlamında yeni bir kurguyla işlevselliğini devam ettirecektir.

Artık orduların yerini ulusüstü şirketler almıştır. Kanı kıymetsiz olanların emeği/alın teri de kıymetsizdir. Yunan-Roma geleneğinden tevarüs edilen ırkçı-faşist ideolojik sapkınlığı (kan/lı politikasını) “şirketokrasi” kültürüne yedirerek ihraç eden bir Batı Hıristiyanlığı var karşımızda artık... Aydınlanma projesinin teo-politik zeminini inşa ederken ittifak ettiği Yahudilikle sıcak ilişkilerini bugün de sürdürü-

yor. Vaktiyle “tanrı katili” olarak nitelediği Yahudilerle bu yakın ilişkinin en önemli sebebi, nebevi geleneğin son halkası Hz. Muhammed (s.a.v)’e ittiba edenlerden intikam almak/mağlup etmektir. Bugünlerde Filistin/Gazze bağlamında tanıklık ettiğimiz Yahudi-Hıristiyan ittifakı, direnişin güçlü ilmi-entelektüel zemini ve bu zeminden ilham alan teşkilatlı-örgütlü mücadelesiyle akamete uğramış durumda. İslam Dünyası toplumlarının bu durumun ne kadar farkında olduğu ayrı bir tartışmanın konusudur. Türkiye özelinde de bu meselenin enine boyuna konuşulduğu /tartışıldığı söylenemez. Çünkü akademik-entelektüel hayat büyük ölçüde Avrupa merkezci bilgi sisteminin hegemonyasına (epistemolojik emperyalizme) razı olmuş durumdadır. Ancak en azından İslami endişeler taşıyan havzaların daha duyarlı olması beklenir. İsrail’in “insansı hayvanlar” olarak nitelediği direnişçiler (genel anlamda Filistinliler daha genel anlamda ise Müslümanlar) için hiçbir ahlaki sınır tanımayan tutumu (kan içicilik/vampirlik) Hıristiyanlığın kan/lı politik geleneğinin devamı olarak okunabilir. Yahudilik ve Hıristiyanlık arasındaki teolojik/teo-politik akrabalık Filistin/Gazze’de yaşanan soykırımda kendisini çok bariz bir şekilde deşifre etti. Burada kanı bozuk kafirler Müslümanlardır. Dolayısıyla onlara (Müslümanlara) karşı yaptıklarından dolayı kınanacak değillerdi... “Oğullarını tanır gibi tanımalarına” rağmen son Elçi (s.a.v)’ye karşı daima ihanet içinde oldu Yahudiler. En zor zamanlarında arkadan vurmaya çalıştılar Müslümanları... Üstelik tarihleri boyunca en müreffeh zamanlarını Müslümanların egemenliği altında yaşamalarına rağmen... İbrahim (a.s)’in cariyyeden olma oğlu İsmail’in soyundan geliyordu son Elçi... Yani kölenin soyundan... Ona beslenen husumetin bir sebebi de buydu... Oysa ki evin hanımı Sare’ydi... Bu yüzden hep küçümsediler son Elçi’yi... Böyle birine neden elçilik görevi verildiğini bir türlü anlamadılar ya da anlamak istemediler... Köle (Hacer) ‘den doğan da köledir onlara göre... Görüldüğü üzere kan, burada da merkezi önemdedir... İbrahim’in oğlu olması yeterli değildir İsmail’in... Çünkü anne mühimdir Yahudilikte...

İsrail’in meşruiyetinin ve mevcudiyetinin tamamen kabul edilmesi ve onunla ilişkilerin normalleştirilmesi amacına matuf olarak Körfez Ülkeleriyle, ihdas edilen anlaşmanın adının “Abraham(İbrahim) Anlaşmaları” olması manidardır. Körfez krallıkları İsrail’i “amca çocuğu” olarak görüyor artık... Şayet Filistin/Gazze direnişi 7 ekimde tarruzda bulunmasaydı bu anlaşmalar, nihai kertede, Kudüs’ün İsrail’e

hibe edilmesi ve Filistin'deki sömürgeci-ırkçı-faşist realitenin süreklilik kazanması da dahil, Ortadoğu'nun İsrail'in çıkarları ve güvenliği ekseninde yeniden biçimlendirilmesini sağlayacaktı. Hazindir ki aralarında Türkiye'nin de olduğu halkı Müslüman beldeler bu meseleyi, kamuoyu farkındalığı oluşturacak şekilde, etraflıca tartış/a/madılar. Çünkü Yahudi-Hıristiyan ittifakının kan/lı politik kültürünün teolojik zeminine ve modern siyonizmin ırkçı-faşist muhtevasına vakıf değillerdi. Vukufiyet kesbetmek için gösterilen çaba ise çok cılızdı. Birçok alanda olduğu gibi burada da ilmi-entelektüel yoksunluk had safhadaydı. (7)

Kanı merkeze alan politik kültür, modern tarihin inşasında deniz/ler/in oynadığı rolün anlaşılmasında hayati önemdedir. Deniz akışkanlığı temsil ettiği kadar, karanın katı-biçimli-keskin sınırlarına karşı bir muhalefeti de temsil eder. Adeta kanın vücutta deveran etmesi gibi yeni politik kültür de küre ölçeğinde hiçbir engele takılmaksızın dolaşabilmelidir. Bunu da ancak deniz sağlayabilir. BU dolaşıma şimdilik küreselleşme (globalisation) deniyor. Tüm katlıkları (ideolojileri) aşındıran-törpüleyen ve kendisi gibi sıvılaştıran bu yeni kültür kendini merkezde konumlandırarak kendi dışındakileri değersizleştirmeyi çok daha profesyonel yöntemlerle sürdürmektedir. Muhtevasında içkin ırkçılık gittiği her yerde kendine benzer bir ortam oluşturmaktadır. Farklılıkların bir arada barış içinde yaşamasını değil, gerilim-çatışma odaklı bir telakkiden yanadır. Bilmektedir ki çatışma akışkanlığın doğasına daha uygundur. Çatışan taraflar birbirlerinin katı yanlarını törpüleyecek ve nihai uzlaşma zemini olarak sıvılaşmayı tercih edecektir. BU tercih kan emici/vampir Batı kültürünün tahkimatında çok önemlidir.

Zygmunt Bouman "akışkan modernlik" terkiğini rastgele kullanmadı... Aydınlanma projesinin kan/lı politik-iktisadi kültür ihdas ettiğini en iyi bilenlerden biriydi. BU kültür gittiği her yerde kendisine muhalif olarak gördüğü katı unsurları darmadağın etti. Bunu kimi zaman yumuşak kimi zamansa sert sömürgecilik aracılığıyla yaptı. Bünyesinde Judeo-Hıristiyan kodlar barındırdığı için muteber ve muteber olmayan insanlar-hayatlar-kanlar kategorisi ihdas ederek sömürgeci emellerini meşrulaştırdı. "Beyaz adamın yükü" klişesi aslında Portekiz-İspanyol fanatiklerin "kanı bozuk kafirleri" hidayete erdirme (şayet direnirlerse acımadan yok etme) yolculuklarının 19.yüzyıl versiyonundan başka bir şey değildi. Nitekim vaktiyle dini rengi baskın

olan sömürgeci tutumun 19. ve 20. yüzyıldaki görünürlüğü daha farklıdır. Ancak “kan içicilik” hususiyeti her dönemde çok belirgindir. Katolikliği mağlup eden burjuva Protestan ideolojisi aydınlamaya giden yolun işaret levhalarını döşerken mağlup ettiği Katolikliğin “aşai rabbanî” ritüelinin (sembolik değerini koruyarak) kendine uyarladı. BU uyarlama Avrupa merkeziliğin inşa ve ikamesi olarak çıkar karışımıza. Ritüeldeki kan, denizle eşleştirilerek İsa’nın (tanrının) bütün bir dünyaya egemen olması şeklinde formüle edilir. Bu formülün ana omurgasını ise sermaye oluşturur. Modern tarihin inşasında en mühim adım sermayenin sınır tanımazlığıdır. Hem gerçek hem de mecaz anlamıyla...

Kapitalizm bu sürecin ürünüdür. Kar etmek için hiçbir engel tanımamayı, devleti sermayenin koruyucusu olarak konumlandırmayı, bilimi de sermayenin hızlı dolaşımını sağlayacak olanakların keşfi için araçsallaştırmayı şiar edinen kapitalizm, gelinen noktada, küresel bir gerçeklik olarak muhataplarını ikna etmiş görünüyor. Halihazırda hiçbir ulus/toplum/kavim bu gerçekliğin dışına çıkmaya muktedir olmadığı gibi, onunla uzlaşmayı hatta ona yeni boyutlar kazandırarak dinamizmini artırmayı tercih ediyor. Çin-Hindistan-Rusya gibi gerek nüfus gerekse toprak büyüklüğü bakımından Asya’nın en heybetli devletleri kapitalizm tarafından yutulmak üzereler. Kan içici/Vampir Batı kültürünün çatışmacı doğasını milliyetçilik/ulusçuluk aracılığıyla ithal eden bu ülkeler Avrupa’nın kötü birer kopyası olmaktan kurtulamayacaklar.

Paradigma dışı mücadele kudreti ve imkanı sadece ve yalnızca mübarek İslam’ın iklimine iltica ederek mümkün. İslam, muharref Yahudi-Hiristiyan geleneğinden farklı olarak, kavmiyetçi/ulusçu/ırkçı her türlü yaklaşımı kerih görür/reddeder. Üstünlüğü takvaya (ilahi sınırları gözetme duyarlılığına) vererek “kanı merkeze alan” bir hayat telakkisini daha baştan bertaraf eder. Son Elçi (s.a.v), kabileci kültürün oldukça baskın olduğu bir sosyal gerçeklik içine doğmasına ve ilahi vahye bu gerçeklik içinde muhatap olmasına rağmen, en üst değer sistemi olarak tevhidi öne çıkardı ve onun haricindeki tüm asabiyet biçimlerini silikleştirdi. İbn-i Haldun bu durumu izah bağlamında “nesep asabiyesi” ve “sebep asabiyesi” terkiplerini kullanır. Birincisi kan bağına ikincisi ise itikat bağına işaret eder. İslam son Elçi tarafından tebliğ edilmeye başladığı günden beri itikat eksenli bir ara-

dalığı kavmiyet/ulus eksenli bir aradalığa tercih etti. Yüce Kur'an müminlere "babalarınızı-oğullarınızı-eşlerinizi-aşiretinizi..." Allah'tan, Rasulü'nden ve Allah yolunda cihattan daha sevgili tutmayın öğüdünü verir. Dahası insan topluluklarının farklı şube ve kabileler halinde yaratılmasını muarefe/tearüf (tanışma-kaynaşma) gerekçesi olarak belirtir. Kan asaletine dayalı hiçbir yaklaşım Kur'an'dan ve son Elçi'den onay alamaz. Buna mukabil Raşit halifeler sonrasında kabile/kavim/aile merkezli siyasal yapılar Müslümanların tarihinde de ortaya çıkmış, ısırıcı meliklik (saltanat) İslam'ın ruhuna uygun olmayan bir siyasal-hukuki gerçeklik ihdas etmiştir ne yazık ki...

Aydınlanma projesiyle birlikte "beyaz adam" zenci-yerli-kızıl derili gibi kategoriler icat ederek kan/lı politik kültürünün meşruiyetini gerekçelendirdi. Bu üç kategori de insan altı yaratık anlamında henüz rüşet çağına erişmemiş, ilkel/primitif/arkaik davranışlar sergileyen insan topluluklarını tanımlamak için kullanıldı. Yerlilerin direnişini "medeniyet karşıtlığı" olarak tanımlandı... 19. Yüzyıla gelindiğinde bu kategoriler tek bir şemsiye altında toplandı. Dođu(şark)... Dođu duyuguyu, Batı ise akılı temsil edecek şekilde yeni bir literatür oluşturuldu. Gereken bilimsel verileri ise antropoloji-arkeoloji-filoloji disiplinleri temin etti. Aydınlanma mutlakiyetçiliğinin asistanlığını üstlenen bu disiplinler, yaptıkları çalışmalarla, insanlık ailesinin en olgun coğrafi-ilmi-entelektüel-medeni havzası olarak Avrupa'yı öne çıkardı. Geri kalan ulusları/toplumları/kavimleri ise çeşitli zaafarla malül (ama özellikle de rasyonallitesi gelişmemiş) mahluklar olarak kodladı. Dođu-Batı ikili karşıtlığı bu perspektifin sonucu olarak tebarüz etti. Ardından tüm sosyal bilimler literatürü bu karşıtlığı besleyecek-meşrulaştıracak-tahkim ve terviç edecek şekilde organize edildi. Gelinek noktada Avrupa dışı uluslar/kavimler Batı'nın kötü birer kopyası olmaktan öteye gidemediler. Filistin/Gazze direnişini paradigma dışı mücadelenin mümkün olduğunu göstermesi bakımından müstesna bir yerde duruyor. Modern/postmodern tarihin ve kültürün ırkçı-seküler-vampir karakterinden kurtulmak için insanlık ailesinin direnişten öğreneceği çok şey var...

Yararlanılan Kaynaklar ve Dipnotlar

- 1- TDV İslam Ansiklopedisi/Yahudilik Maddesi/43.Cilt/s.187-197
- 2- Gıl Anıdjar/Kan: Bir Hıristiyanlık Eleştirisi/Çev. Ahmet Demirhan/Ketebe Yay./I. Baskı/syf.128/İst.2018)

- 3- Jaques Attali/1492/İmge Yay./Çev. M.Ali Kılıçbay/ II.Baskı/ İst.1999)
- 4- Gıl Anıdjara/a.g.e./s.172
- 5- Gıl Anıdjara/a.g.e./syf.162
- 6- Gıl Anıdjara/a.g.e./s.162
- 7- TDV İslam Ansiklopedisi'nin, tüm bileşenleriyle birlikte, tafsilatlı Yahudilik-Siyonizm maddesi mühimdir elbette. Fakat burada da teo-politik/siyasi boyut doyurucu değildir. Pekiyi Türkiye akademisinin Hıristiyanlık-Yahudilik-Siyonizm odaklı çalışmalara yeterince ilgi göstermemesinin nedeni neydi? Korku mu? İlgisizlik mi? Merak yoksunu(lu)luğu mu? Kasıt mı? Halihazırda yüzden fazla ilahiyat fakültemiz olmasına rağmen hala Yahudilik-Siyonizm konusunda ihtisas sahibi (otorite) diyebileceğimiz isimlerden, ne yazık ki, yoksunuz. Asırlarca Yahudi-Hıristiyan milletiyle iç içe yaşayan (hatta Hıristiyanlık tarihinin önemli merkezlerine ev sahipliği yapan dahası Anadolu'nun dar-ül İslam kılınması sürecinde ve sonrasında Hıristiyanlıkla savaşan ve onu mağlup eden) bir ülke olarak hiç değilse bir ilahiyat fakültesinin İbranice-Latince-Arapça dillerinde "Yahudi-Hıristiyan Araştırmaları"na odaklanması gerekmez miydi? Kaldı ki tepeden tırnağa Judeo-Hıristiyan kodlarla mücehhez modern paradigmanın anlaşılması için bu çalışma zaruridir.

YÖK'ün Ulusal Tez Arşivine "Siyonizm" maddesini yazdığımızda karşımıza 16 tane tez çıkıyor. Bunlardan sadece bir tanesi doktora çalışması... Başlığı: "Etnosembolizm yaklaşımı bağlamında Siyonizm ve Kudüs'ün Musevileştirilmesi (1881-1949)" Sözüünü ettiğim tezlerin en eskisi ise 1987 tarihli. Onun başlığı ise "Sosyolojik Açıdan Siyonizm ve Filistin Göçü", 1987 'den 2004'e kadar "Siyonizm" başlıklı başka tez çalışması yok. Neden acaba? 1990'ların başında Sovyetler dağılıncaya NATO'nun yeni konsepti "dinler arası diyalog" eksenli çalışmaların öne çıkarılmasını (da) içeriyordu. M. Nuri Yılmaz ve Ali Bardakoğlu'nun başkanlığı döneminde diyanet (yanına) dönemin gözde cemaatini de alarak çok emek verdiler diyalog için... Emegün semeresi Türkiye-İsrail ilişkilerine "altın çağ" olarak yansıdı.

Kudüs duyarlılığı yüksek muhafazakar/mütedeyyin havzalar da Yahudilik-Siyonizm konusuna ilgisizdir ne yazık ki... İlgileri hissiyat düzeyinden öteye gidememekte, ilmi-entelektüel yoğunluk/derinlik

çoğu zaman es geçilmektedir. Bu nedenle uzun erimli-nitelikli çalışmalar yerine günü kurtarmaya dönük, popülist, hamaset dozu yüksek söylem ve eylemlerle yetinilmekte... Hissiyat/hamaset eksenli yaklaşıma yakın tarihimizin maruf simalarından Şevket Eygi-Kadir Mısıroğlu-Necip Fazıl- Cevat Rıfat Atilhan isimleri zikredilebilir. Bunlar arasında Cevat Rıfat Atilhan'a özel olarak değinmekte fayda var. Kendisi milli mücadele yıllarında gösterdiği çabadan dolayı askeri erkan tarafından "milis orgeneralliğe" terfi ettirilmiş... Anlıyoruz ki siyonizmin hissiyat düzeyinde de olsa gündem yapılmasında cihet-i askeriyenin rolü hayatidir. Ancak Atilhan meseleyi yüzeysel-duygusal ve komplocu bağlamda işleyerek kendisinden sonrakilere kötü bir miras bırakacaktır. Kim bilir belki de bu miras "bilinçli" bir tercihin sonucudur. Hissiyat düzeyinde bir tepkinin sistemin genel işleyişine zararı yoktur çünkü... Sağ/muhafazakar siyasi çizgi Atilhan'ın mirasını olduğu gibi devralacaktır. Bu çizgi içinden bir tane bile Yahudilik-Siyonizm mütehasısı çıkmayacaktır. Çıkmadığı içindir ki, İsrail, küresel arenadaki meşruiyetini ve Ortadoğu'daki mevcudiyetini, Türkiye özelinde, bu sağ/muhafazakar siyasetle işbirliği yaparak tahkim edecektir. (NOT: Bu arada arşive girmeyen tezler var mı bilmiyorum. Paylaştığım veriler halihazırda faal olan arşiv verileridir. Bkz. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>